

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

III. Ramasetter Róbert

BUDAPEST
I. Disztér 2. II. 8.

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévr — — — 290
Egy hónapra — — 110

Az előfizetési ára „Föld” című folyóirattal együtt hav-ként 10 lejjeleddrágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — — 40
Egy szám — — — —

december 9 Csütörtök

272 S. 6.

5687 Tévét 4

Telefon 7-44 II

Sár- és hócipő

szükségletét a legolcsóbban

LINOLEUM

üzletben (Str. Reg. Ferd. 6.) szerkezetheti be, amely Románia egyetlen gummiáru szaküzlete.

Liberalis apák, reakciós fiúk

Apró eset, nagyon apró eset. Voltaképpen nem történt egyéb, csak annyi, hogy a hajdu megyei Derecske faluban egy öreg parasztember elverte a fiát. Az újságokba csak azért került ez a családi ügy, mert az apa kissé túl talált menni a „házi fenytés” szokásos határán és — féltoltra verte a fiát. Ezenkívül azért került az újságokba, mert az atyai szigorúak ebben az esetben politikai, sőt világnézeti indoka volt ennek az egyébként tisztán családi ügynek ez a világnézeti tartalma olyan speciális izet ad, hogy érdemes vele e helyen foglalkozni.

Magyarországon most folyik a választási agitáció. Ennek a választási agitációnak hevében a hetvenkétéves Szabó Miklós derecskei gazda irtózatosan elverte Lajos fiát, úgy, hogy a fiút félig halva a kórházba, az öreget pedig megvissalva az ügyészségre szállították. Mikor a fiatal Szabó Lajos már eszméletlenül fejtült el a földön, az apja még mindig ütötte egy vaslapáttal és torokszakadtából kiáltotta:

— Inkább dögölj meg, de nem engedem, hogy fajvédő legyél!

Mert az öreg Szabó is politizált és nagyban korteskedett a választásokra, csak hogy ő hetvenkét esztendő terhével a vállán a liberális politika zsoldjába szegődött, legényfia pedig fajvédőnek csapott fel és ezen a világnézeti különbségen rögzültek össze annyira, hogy az öreg vaslapáttal kereste a maga igazságát.

Nos, a derecskei „családi ügy” ebben a formájában voltaképpen nem egyéb, mint az apák és fiúk évszázados tragédiájának egyik brutális kibukkanása. Mert ez a tragédia majdnem olyan régi, mint maga az emberiség. Apák és fiúk az egymásra következő korokban mindig bizonyos világnézeti harcban állottak egymással, de ebben a felfordult világban szerepek val hogy felcserélődtek. Mert eddig, precízebben szólva a világháborúig, ennek a tragédiának, amely minduntalan felütötte a fejét, megvolt a maga jól ismert szabatos természetrajza. Rendszerint úgy esett meg, hogy öreg, rezketőkerű apák ajtót mutattak a tévelygő fiúknak, aki dacolni mert az öregek konzervatív világszemléletével, az ősi tradíciókkal és új, az öregek számára torradalminak látszó utakra lépett. A reakciós apák sokszor kemény szellemi csatákat vívtak meg életük egyenes folytatásával, szellemi örökségük letéteményeseivel és ezek a kemény harcok nem egyszer végződtek úgy, hogy a reakciós apák eltasztották magukól a progresszív fiút.

E a harc átöröklődött a háború utáni zűrzavaros időkre is, de ez a háosz felforgatta a helyzetet. Jobban mondva csak a fu helyzetét, mert az apa megmaradt annak, amiben a háború előtti időben felnőtt és megfregedett: liberálisnak, humanistának és ember szeretőnek, a fu pedig, aki eddig mértőföldes eszméivel az apja előtt járt, egyszerre jóval az apja mögé ugrott, lovak reakciósnak, fajvédőnek, fasciának és ami ezekkel együtt szokott járni, harcos antiszemitának.

Es így történt meg, hogy most csaknem valamennyi országban az öregek kell megvédelmeszék a progressziót a fiatalok reakciójától. Így került szembe az agg Costa Foru a maga tiszta és haladott világszemléletével az új fiúkkal, akik a maguk most akvirált reakciós világszemléletük igazolásaképpen elverék az öreg Costa Forut a kolozsvári pályaudvaron. És így állították a budapesti törvényszéken a vádlottak padjára a világeletemben konzervatívizmusáról híres Rákosi Jenőt az új fiatalok, mert a legkonzervatívabb magyar, aki egész életében a nálaál fiatalabb generációt balról jobbra kommandírozta, meg kellett érje, hogy anélkül, hogy ő a helyét változtatta volna, a kommandót most már jobbról balra kellett irányítsa.

Ez történt Derecskén is. Az öreg Szabó Miklós voltaképpen nem a fiára, hanem az új generációra támadt rá, amely megint elkalandozott az apjától, ez egyszer azonban nem az apja előtt szalad, hanem a fejlődés minden törvényét megcsufolya mögötte kulog. j. f.

Károly extrónörökös cáfolja, hogy államcsinyt készítene elő

Az extrónörökös nyilatkozata az európai és amerikai sajtóban

A kormánypart kolozsvári felhivatalosa, a „Biruinta” ma délután megjelent számában vezető helyen közli Károly extrónörökösnek egy nyilatkozatát, amelyet Károly az amerikai és európai sajtó képviselőinek adott. A nyilatkozatot a kormánylap nyomán az alábbiakban közöljük:

„Immár egy éve telt el annak, hogy megőriztem hallgatásomat — mondotta Károly — abban a hitben, hogy az igazság mégis feltör és győzni fog és hogy azok a többé-kevésbé szenzációs híresztelések, amelyeket velem kapcsolatban kitalálnak, cáfolatot sem érdemelnek. Lehet, hogy tudatos hallgatásom azt az impressziót kelti, mintha én elismerném az egyre növekvő rosszszisztemiséggel kikombinált regények alapos voltát, holott ez a hallgatás a valóságban csak egy könnyen érthető megnyugvást jelent.

Ne ringassák magukat tehát illúziókba. Ezuffal sem fogom megtörni ezt a hallgatást, hogy önöknek szenzációs titkokat leplezzek le. Ugyanazok a megfontolások azonban, amelyek folyton bizonyos tartózkodást diktáltak és diktálnak nekem, ma arra indítanak, hogy bizonyos dolgokat leszögezzek.

Egy idő óta minduntalan azt a hirt terjesztik, hogy államcsinyt készítek elő. És ez a hír olyan körökben is gyökeret vert, amelyeknek jobban informáltaknak kellene lenniök. Nos, ezennel energikusan megcáfolom azt a nekem tulajdonított tervet, mintha államcsinyre készülnek.

Az az állhatatosság, amellyel az utóbbi időben e kérdéssel foglalkoznak, gondolkodóba kell, hogy ejtsen minden komoly embert, aki Románia vitális érdekeivel tisztában van és ezt a jelenséget azzal kell magyarázza, hogy egyes érdekeltek azt remélik, hogy ebben a képzelt államcsinyben előbb-utóbb megtalálják számításait. Nem én kell bizonyítsam azt, hogy nem vagyok ellensége a monarchia eszméjének, mint azt egyesek állítani szeretnék. Nagyon is jól ismerem hazám helyzetét és érdekeit, — hiszen feléje irányulnak szüntelenül minden gondolataim és aggdásaim — semmi hogy bárminő kalandot is megkísérelnék, amely árthatna hazánknak és nehézségeket okozna Uralkodóknak. Mindig igyekeztem — és azt hiszem, nem hiába — a politikai pártok fölé emelkedni, hogy szabad íteletemet megőrizhessem és szabad utat biztosíthassak az alkotmányos intézményeknek, amelyek nem szabad, hogy szolgáljanak és nem is szolgálhatnak semmilyen pártérdeket.

Családi relációmnak magántermészetükén fogva nincs helyük semmilyen vitában, főleg azok számára, akik egyik vagy másik értelemben tőkét akarnak kovácsolni belőlük és nem számolnak vele, hogy ezzel egy elementáris udvariassági kötelességet is lábbal tipornak.

E tény annál is elszomorítóbb, minthogy azok a bensőséges szálak, amelyek engem

Magyar Színház

nagy estéje hétfőn, dec. 13.

A finn csodaénekes:

Helge Lindberg

egyetlen kolozsvári

hangversenye

a Magyar Színházban, hétfőn, dec. 13-án este 8-kor.

HELGE LINDBERG

a dal-éneklés királya. HELGE LINDBERG hangversenye kivételes ünnepe a nagy világvárosoknak is.

HELGE LINDBERG

hangjáról, énekművészetéről a hódolat és elragadtatás hangján nyilatkozott New-York, London, Páris, Berlin, Bécs, Kopenhága, Stockholm, és Budapest legelőkelőbb sajtója.

Ömaga ellen vétkezik, aki a Helge Lindberg hétfő esti hangversenyét nem hallgatja meg.

Nem akarok megöszülni a gondtól azért veszek harisnyát Sipos-tól.
Cluj, Reg. Ferdinand-ut 8 szám,
Minden 777 leien felüli vásárlásnál egy valódi női ridicült is kapok ajándékba.

szüleimhez fűztek, soha egy pillanatra meg nem szakadtak. És most, midőn a „Matin”-hoz fordulok, élek az alkalommal, hogy hála-mat fejezzem ki azért a figyelemteli vendég-látásért, amelyben Franciaországban részem

volt, abban az országban, amely iránt mindig őszinte tisztelettel viseltem.

A nyilatkozathoz, amelyet a „Lupta” különkiadásban közölt a főváros lakosságával és amelyet a félhivatalos Rador megküldött az ország összes lapjainak, a kolozsvári kormánylap a következő kommentárt fűzi:

„Károly extrónörökös nyilatkozata nemzetközi politikai körökben mély benyomás keltett. Románia volt trónörökösének kategórikus kijelentései eloszlatták az összes híreszteléseket és pletykákat, amelyeket vele kapcsolatban, jólismert forrásból és jólismert intenciókkal az egész világon terjesztettek.”

A földgázüzemű gyárak ismét a kormányhoz fordulnak a monopolisztikus rendszer ellen

Comsa Jonel, a Banca Centrala vezérigazgatója képviseli a Földgázszindikátus létezőit a kormány előtt. Mi történt a megyesi értekezleten?

(Medias-Medgyes, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A földgáz-szolgáltatás monopolisztikus kezelése körül fellángolt harc egyre szélesebb hullámokat vet. Az új rezsim által létrehozott iparvállalatok és magánfogyasztók állandóan napirenden tartják ezt a nagyfotosságu kérdést, amelynek hátterében páratlan érdekességű momentumok húzódnak meg.

A Földgázszindikátus értekezlete

A fogyasztó vállalatoknak Kolozsváron tartott vasárnapi bizalmas megbeszélését, amelyről az Uj Kelet tegnapi számában részletesen beszámoltunk, — mint ismeretes, — egy másik értekezlet előzte meg. Ez a megbeszélés Medgyesen folyt le az elmúlt hét végén, amelyen Hedrich parlamenti képviselő elnöklete alatt résztvettek a Földgázszindikátusban résztvevő összes iparvállalatok és magánfogyasztók. Az értekezleten, amelyen Dicsőszentmárton és Medgyes hivatalos körei is képviseltették magukat, a gyárvállalatok és fogyasztók a földgáz szolgáltatás elleni panaszok egész sorát adták elő. Ezeket a panaszokat, bőséges adatokkal alátámasztva, memorandumba foglalták, amelyet a kormány elé terjesztettek.

Már nem rentabilis a földgázüzem

Ebben a panasziratokban az érdekelte iparvállalatok kimutatják, hogy a földgázüzem már túllépte a rentabilitás határát és határozott hátrányt jelent a termelésre. Ez annál is lehetetlenebb helyzet, minthogy ezek a vállalatok lemondottak más, sokkal kedvezőbb terephelyzetéről és csak azért települtek le Medgyesre, illetve a gázvidékre, hogy az olcsóbb gázüzemre tudjanak berendezkedni. Csakhogy a kalkulációs összehasonlítások során a földgáz és a barnaszén, vagy pedig a földgáz és megyesi börtülszén használatos szarított és préselt börtülszén, mint fűtésre alkalmas anyagok árai között olyan jelentős eltérés mutatkozik, hogy a gázfogyasztás nem jelent többé előnyt a vállalatokra. Ha pedig a tüzelési technika külföldön használatos módjait alkalmazzák, vagyis a szenet gázosítják és az így nyert gázzal fűtenek, a gázgyártásból származó melléktermékeket pedig értékesítik, ez sokkal olcsóbb is volna. Elsősorban azonban az iparvállalatok ebben az esetben nem volnaak függő helyzetben egyetlen embernek a szeszélyeitől, aki — mint a dicsőszentmártoni példa is igazolja, — nem riad vissza attól, hogy a hatóságok álláspontjával is ellentétben, télviz idején lezárja az ipari és magánfogyasztást.

A megyesi gázkonfliktus

A kormányhoz intézett memorandumban a Földgáz-szindikátus tagjai elpanaszolják még, hogy Motas mérnök, aki a földgáz-szolgáltatásnak korlátlan ura lett, a dicsőszentmártoni példát Medgyesén is megismételte, részben a hatóságok és az iparvállalatok tehetetlensége és részben ezek opportunitása miatt. A megyesi konfliktust csak úgy sikerült elsimítani, hogy a vállalatok kifizettek egy peresített négy millió követelést.

Szóba került a megyesi megbeszélésen az a körülmény is, hogy a nacionlizált Földgáz-társaság, amelynek Motas mérnök a vezérigazgatója, magyaranyu építkezéseket indított meg az egész vonalon, így például Kolozsváron és Medgyesén. Az iparvállalatok szon a véleményen vannak, hogy az első esztendőben a Földgáz-társaság nem engedhet meg magának ilyen költségeket, amelyek csakis a fogyasztók terhére történhetnek.

Berlescu miniszter álláspontja

Mint érdekes momentumot említjük meg, hogy a földgázszindikátusnak, amely az összes gázfogyasztókat magában foglalja, éppen a marosújvári Solvay művek és a Tordai Cementgyár nem tagjai, holott az egész gázfogyasztásnak több mint hatven százaléka erre a két iparvállalatra esik. Ellenőrizhetetlen hírek szerint állítólag Motas mérnök tiltotta meg a titokzatos részvényátvétel révén vele nexusba került Tordai Cementgyárnak és a Solvay-műveknek, hogy belépjenek a szindikátusba. Motas mérnök ugyanis nem akarja elismerni a szindikátus létezését. Ugyanekkor azonban Berlescu kereskedelmi és iparügyi miniszter a legnagyobb előékenységgel fogadta a szindikátusnak nála tisztelő delegátusait és ígéretet tett arra, hogy a földgáz ügyében lényegbevágó lépést nem tesz ezentúl a szindikátus véleményének meghallgatása nélkül. Felhívta a nála tisztelő küldöttséget, hogy földgázügyekben a szindikátus állandó referensként delegáljon valakit tagjai közül. A szindikátus erre meg is választotta a maga delegátusát Comsa Jonel, a kolozsvári Banca Centrala vezérigazgatójának személyében, aki dr. Hatieggannal, a szindikátus elnökével és Hedrich parlamenti képviselővel a napokban ismét intervenálni fog Bukarestben a földgázszolgáltatás kérdésének általánosan bielegítéi rendezése érdekében.

Használja fel az alkalmat!

Dorma

kötszövőgyár gyári árákat Cal. Reg. Ferd. 3. (v. Wesselényi-u.)

Megkezdte a karácsonyi elarusítást melyen leszállított gyári árákon!

- Tiszta gyapju mellény 300
- „ „ lélekmelegítő 180
- „ „ gyermek sveter 140
- „ „ selyem nyaksál 140
- Selyem harisnyák 140

Harisnyák, keztyűk, trikóáruk eredeti gyári árákon.

Ne felejtson el vásárolni az Uj Kelet szelvényeivel.

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

5 LEI

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGA DJÁK EL

Ez a szelvény érvényes Jan. 10-ig.

A zsidó mese-típus

Népek és fajok egyik legélénkebb és legtöbbet jelentő meguk-megnyilatkozása a mese. A népmesék csak külső formájukban mutatkoznak fantasztikus elgondolásoknak, belső lényegükben azonban a néplelek legrejtettebb titkainak megnyilatkozása ragyog. Ami lelki struktúra egy népben, vagy fajban — ez redék folyamán a történelem szar viszontagságainak, éghajlatnak és minden egyéb természeti adottságnak hatása alatt keletkezik, mindez szinte sűrített tartalomban van meg az illető nép meséiben. Megállapítható, hogy mennél változatosabbak azok a természeti körülmények, amelyek között életét tölti, annál gazdagabb az illető népek mreskínese. Valami egészen csudálatosnak mondható mégis, hogy mindezeknek a feltételeknek ellenére is a zsidó nép annyira szegény a népmesékben. Bizonyos az, hogy a történelmi zsidóság nagyon is bőven termelt ki magából népmeséket. Ennek tanúsága ennek az a sok népmesemag, de sokszor szinte teljesen kerek mess is, amely a biblia szövegében (Biblia alatt itt nem a Mózes ötkönyvét értjük, hanem mind a huszonegy könyvet) foglaltatik. Csak néhány ilyen klasszikus népmesére utalunk rá. A fák királyasztásának meséje, amely a bírák könyvében található, ugyanennek a mesének egyik-máik változata, amelyet Izáel egyik királya köldött Juda királyának, abból az alkalomból, hogy a fia részére megkérte Juda királyának leányát. De maga a Talmud is valósággal kimerithetetlen kuforrása az ősi zsidó népmeséknek. Ezeket a meséket ellentétben a talmudi törvényközzel és törvéymagyarázatokkal Agada címen ösméri a talmudi zsidóság. Mindezek a mesék azonban tulajdonképen már kiveszték az ősi zsidóság tudatából és csak a legújabbkori zsidó irodalmi törekvések igyekeznek új életre keltetni ezt a történelmi zsidó népmese anyagot.

A galut zsidóságának kétezeresztendő története szonban bármennyire is viszontagsággal és változatosággal volt teljes, alig alig tudott kitermelni magából igari népmeséket, vagy legalább is mi reánk csak nagyon csekély számban maradtak. Van ugyan néhány középkori népmeseegyüttemnyünk, amelyek között talán a legnevezesebb a Németországban megjelent ugynevezett „Mease Buch”, amelyben a 13., 14. és 15. évszázabeli német zsidó népmesék vannak összegyűjtve és leírva jiddisch nyelven. A nép ajtán is élnek még s órványosan régi zsidó mesék, mindez azonban ha egybe is gyűjtjük őket, olyan kicsiny anyagot adna, amely egyáltalán nincs arányban a kétezeresztendő galut mult nagyságával és mesetermő változatoságával. Bizonyára ennek az oka az, hogy a galut ideje alatt a zsidó nép éppen a szétszórás viszontagságai következtében szinte máról holnapra verődött át a világ egyik részétől a másik részébe az emberiség egyik kulturájából a másik kulturájába, egy, hogy alig volt ideje a zsidó népleleknek egy-egy sdott helyzet körülményben kitermelni magából a népmeséket, máris egy másik helyzeti körülmény közé verte őt a sors és ennek következtében a még alig kialakult népmese anyag az új körülmények között veszendőbe ment. De még így is az a kevés népmese, amely reánk marad, éléken túlarótteti viseza magát a zsidó néplelket és nagyon alkalmas anyagnak bizonyul más néppszicékekkel való összehasonlításra.

Egy ilyen érdekes összehasonlítás kínálkozik két mese kapcsán, amelyek meg állapíthatólag ugyanszon magból keletkeztek azsal a különbséggel, hogy ennek a mesének egyik bajtása a zsidó néplelekből, a másik bajtása a francia néplelekből sarjadott ki. Ezek közül az egy magból nőtt két mese közül, amelyeket ezutal össze akarunk hasonlítani az egyik ismert francia mese, Péter apostol bárom bávós ajándékáról, a másik az ugyancsak ösmert zsidó mese Idészról, az Isten bolyongó követéről.

Mindenekelőtt újból megkérjük állapítani: olyan

két mese ez, jadt és pedig vigasz moir a két különb telj sen klór mesében az a részére. Az e amelyen az é rau keresztl geti szent Pé kap Péertől, de minthogy vezekl sül há a mennyerzá szinte minden jelenik ill's között bolyon léseket, ezrel apa és a pró spának szegé ságeről és me éppen a saját mese is körül belebollik ön léát és éppen Lá sölsg ez ugjavabból a ryskat, korcs rav. süsögot, é sarjazott ki, távolról sem nagyon szegé az ugyanebbé hogy a tanus sággal buskon apa szarcsesé rejlik. Erre k logétika: Ill pibenés nékü tétéket kiegy é: így emelke motívuma.

Karác

10

Cluj

ocas

- 50 000 m
- 65 l i
- 5000 m.
- ge-ség
- 3000 m.
- chet 92
- 3000 m.
- helye
- 3000 m.
- széles,
- 2000 m.
- lei hely
- 1000 m.
- les győ
- 2500 m.
- den szí
- 2500 m.
- crepe d
- 5000 m.

Árak

Kérjük

SZABÓ IMRE: Kelet kspuájában

Sabatai Cövi „hitvesei“

Nézzünk körül és mindennapi életünkben tapasztalhatjuk, hogy egészen kis látókörű és koncepció nélküli emberek, ha tömegek romlott izlése, vagy konjunkturális kedvezések révén hírnévre tesznek szert, milyen nagyradagadt önértéssel járnak föl és alá ezen a világon. Nézzük a színészt, vagy politikust, vagy a divatos író, aki a tömegek nyers indulataihoz, vagy pillanatnyi lelki fölborultságához megtalálja a ríktő színeket és a rossz lendület gesztusait, nézzük csak, hogy ezek az urak önmaguktól mennyire el vannak ragadtatva! Hirnevük nem belső elmélyülés, sem edzett akarat velejárója és mégis mindegyikük a magasabbrendűség tőgáját ölti fel.

Mennyivel indokoltabb volt Sabbatai Cövinek a saját elhivatottságába vetett hite. Istenes, testi és lelki tisztulásokot folytató ember volt és csoda-e, ha megszállt és őszintén hitt magas elrendeltségében, amikor jött a számitó, pénzre éhes prédikátor és hozott neki egy sárgult pergamentet.

Ime — mutatta Jochini a leesett állu hűvek előtt — a part egyik sziklás barlangjában, esti sétáim alatt találtam. Épen egyik Ábrahám ösünkről szóló bibliai idézetre gondoltam, legközelebbi prédikációm vezérgondolatára, amikor a sziklából kiáradó éles fehér fény megzavart. Bementem és egy sima kő tetején piros fénykoszoruban találtam az írást.

És elolvasta a héber szöveget: „Negyven esztendeig sziklák és barlangok lakója voltam, én Ábrahám, aki vagyok leszármazottja Semnek és Arpachsádnak és Selának és Évernek és Pelegnek és Reunak és Szörugnak és Nachornak és Terachnak. Apámmal végigvándoroltam számos országot, de a káldeusok földjéről ide menekültem, miután atyám letelepedett Kánaán országának kapujában, Charanban. Idők végtelenjébe engedtettem belátnom és tudomást vettem, hogy a világ megteremtésétől számitott 5396-ik évben meg fog születni a messiás, kinek neve Sabbatai. Porba fog hullani előtte a nagy sárkány és fegyver nélkül fogja megvívni Izrael harcait“.

Sabbatainak passzivitásokra, böjtre és istenmeglátásra beállított jellemét e pergamentes tanubizonyosság megszilárdította. Fokozottabban többet sanyargatta a testét, lelkét pedig imákkal és Zohár-magyarazattal egyre kristályosította. Egyben azonban külső pompát is akart látni maga körül, ahogyan fölment királyokhoz illik és megnagyobbított udvartartásával átvonult a spanyol zsidók egyik legnagyobb centrumába, Szalonikiba.

Szalonikiben a kabbalisztikus rajongás és az okoskodó talmudizmus uralkodott a lelkek fölött és az udvartartás fénye és pompája nem tudott mindenkit megszédíteni. Főlényes gunynyal aposztrofálták a talmudisták azt az eszeveszett cikázást, amit a Sabbatai-hívek véghezvittek, hogy a mesternek és megváltónak újabb rajongókat toborozzanak, viszont a kabbalisták feneketlen megvetéssel és egyben fájdalommal sajnálkozással gondoltak a tulsó tábor „epikureusaira“, akik „nagy álokosságukban elkárhozni fognak és haláluk után ki tudja, hányadik átváltozásban (gilgul) fogják csak megpillanthatni az örök Fényt“ — ahogy azt egy Sabbatai-hívővé változott talmudista írta valamelyik responzumában.

Hol hagyta a feleségét? Élhet-e igaz zsidó férfi asszony nélkül, a Biblia törvénye ellenére? E kérdésben sok ellenpropaganda rejlett. A házasság a zsidóknál mindig is belekapcsolódott a vallási életbe, Sabbatainak tehát az általános zsidó igazság szerint házasnak kellett lennie. Hamarosan azzá lett, de nem e földről származó...

— Az Ur küldött hozzátok, nehéz nagy bajaitok pillanatnyi könnyítésére. Lengyelországban élő testvéreink, akik eddig támogatták az itteni jisuvt, most bizony nagyobb szükségben és bajban vannak, mint ti magatok, mert a Chmelnicky bandák szellemében sanyargatják őket. Ki tudja, meddig tart az átok! — Rabbí, — szólt közbe egy aggastyán — neked, az Ur küldöttjének ezt pontosan tudnod kellene!

— Tösua! Üdv neked és élj örökké Messiás, Dávid királyunk fia!

Elhagyta Palesztinát, hogy támogatást kérjen bőkezű barátjától, a kairói Rafael Chelebitől az inséges jeruzsálemiek számára És e jótékonykodó munkája közben szerelmes lett. A Chmelnicky-vérgengzések idején Nemirov városában egy pogromokban elárvult hatéves leányt az apácák magukhoz ragadtak. A gyermek látta az öldökléseket és a szülők halálvivódását, ami a zsenge emberpalánta lelki fejlődését megbolygatta. Egy alkalommal a zsidó temetőben találták egy szál ingben a kis Sárát, dideregve apja sírja felett.

— Eljött apám — mondotta a körülállók — eljött hozzám álomban, megragadott és ide hívott! Vajjon mit akar velem? Ujjak szorításának piros nyomait mutatta a hátán, a zsidók tudták, hogy az eszelős árvát megkínózták a kolostorban. Sietve felöltöztették és eljuttatták Amszterdamba, ahol a pogromok elől menekült egyik fivére élt. De a felzaklatott idegzetű teremtés nem bírta egy helyen, városról-városra vándorolt, így jutott el Itáliából Kairóba. Az akkor tizenöt éves, egzaltált és nem is hajadoni életmódot folytató leány Sabbatait megismerni kívánta. Ellenállhatatlan erői az idegéletnek nagy távolságokból is egymáshoz sodorták a két embert, Sabbatai feleségül veszi a fiatal perditát, Hosea prófétára támaszkodván, akiről írva vagyon: „Először így szól az Ur Hosea által és mondá az Ur Hoseának: Menj el, végy feleségül magadnak egy nyilvánvaló paráznát és nevelj fiakat a parázna asszonytól. Mert paráználkodva paráználkodott e föld, ahelyett hogy követné az Urat.“

A krónikások szerint a nagy lakodalomra, amely Chalabi házában zajlott le, tizenhetezer idegen jött a világ minden részéből s az ajándékokkal. Ez ajándékok javarészt Sabbatai a jeruzsálemi inségeseknek vitte és amikor ennek híre bejárta a világot, Sabbatai maga mellett tudta majdnem az egész zsidóságot.

Am ekkor szent és rajongó hitének tisztaságát fölkaavarta az önteltég ördöge. Sabbatai, aki eddig a messiási elhivatásának hitéből élt, hitvest vett maga mellé, testiségben lángoló asszonyt.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

Lehanyatlott csillaga itt újra földerült. Rafael Jozsef Chelebi, az egyiptomi zsidóság nagyja, állami adóberlő és a pénzverő-intézet főmestere odaállott az üldözött „messiás“ mellé. Ő maga kabbalisztikus életet élt, böjtot, mereven betartotta a tisztálkodások szigorú rendjét, a nap nagy részében tanult és költségén ötven talmudista buvárkodott a szent iratokban. Lelki rokona és eszmetársa volt Sabbatai Cövinek, akit ajánlólevelekkel látott el és minden jó palesztinai zsidó hívő megkülönböztetett figyelmébe ajánlott.

Sabbatai ugyanis a Szentföldre vágyott, nyilván azért, hogy az itteni zsidóság melléje állásával kint a diasporában élő zsidókra erkölcsi nyomást gyakorolhasson. Jeruzsálem zsidói akkor szintén kabbalatisztikus világnézetet vallottak és Sabbatai nemcsak anyagiasságot megvető életmódjával imponált nekik, hanem főleg a kabbala elméletében való nagy járatossága révén. Tekintélye módfelelt megnőtt a Szentföldön akkor, amikor a nagy nyomor megvizsgálására a zsidókat a sikátorok között személyesen járt el. És az inségesekhez így beszélt:

— Az udvaroncok csapata lepisszgte a tamáskodó öreget, de Sabbatai maga mellé kérte és így szólt: — Igazad van, tudnom kellene és tudnom adatótt. Az átok addig tart, amíg saját magatok körében élni fognak olyanok, akik bennem és küldetésemben kételkednek. Aztán maga mellé intette „kincstárnokát“ és kiadta a parancsot a pénzek kiosztására. A mohó szegénység rávetette magát az alamizsnára és szikkadt torku emberek lázasán haragultak: — Tösua! Üdv neked és élj örökké Messiás, Dávid királyunk fia!

Elhagyta Palesztinát, hogy támogatást kérjen bőkezű barátjától, a kairói Rafael Chelebitől az inséges jeruzsálemiek számára És e jótékonykodó munkája közben szerelmes lett. A Chmelnicky-vérgengzések idején Nemirov városában egy pogromokban elárvult hatéves leányt az apácák magukhoz ragadtak. A gyermek látta az öldökléseket és a szülők halálvivódását, ami a zsenge emberpalánta lelki fejlődését megbolygatta. Egy alkalommal a zsidó temetőben találták egy szál ingben a kis Sárát, dideregve apja sírja felett.

— Eljött apám — mondotta a körülállók — eljött hozzám álomban, megragadott és ide hívott! Vajjon mit akar velem? Ujjak szorításának piros nyomait mutatta a hátán, a zsidók tudták, hogy az eszelős árvát megkínózták a kolostorban. Sietve felöltöztették és eljuttatták Amszterdamba, ahol a pogromok elől menekült egyik fivére élt. De a felzaklatott idegzetű teremtés nem bírta egy helyen, városról-városra vándorolt, így jutott el Itáliából Kairóba. Az akkor tizenöt éves, egzaltált és nem is hajadoni életmódot folytató leány Sabbatait megismerni kívánta. Ellenállhatatlan erői az idegéletnek nagy távolságokból is egymáshoz sodorták a két embert, Sabbatai feleségül veszi a fiatal perditát, Hosea prófétára támaszkodván, akiről írva vagyon: „Először így szól az Ur Hosea által és mondá az Ur Hoseának: Menj el, végy feleségül magadnak egy nyilvánvaló paráznát és nevelj fiakat a parázna asszonytól. Mert paráználkodva paráználkodott e föld, ahelyett hogy követné az Urat.“

A krónikások szerint a nagy lakodalomra, amely Chalabi házában zajlott le, tizenhetezer idegen jött a világ minden részéből s az ajándékokkal. Ez ajándékok javarészt Sabbatai a jeruzsálemi inségeseknek vitte és amikor ennek híre bejárta a világot, Sabbatai maga mellett tudta majdnem az egész zsidóságot.

Am ekkor szent és rajongó hitének tisztaságát fölkaavarta az önteltég ördöge. Sabbatai, aki eddig a messiási elhivatásának hitéből élt, hitvest vett maga mellé, testiségben lángoló asszonyt.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

És ezzel rájutott az örvény lejtőjére.

IRÓK

— La... Az ösamb... tésában, nem... mint valami... az ösamber... ki kompromit... ség az ember... f-l magát a... ellentétet élez... Erre tanit ké... autentikusab... mészembvart... tőnek az evol... meg Lambre... zett majompö...

Az ember... elsőbb s.ámb... és fejlődést... biokémia leg... szemlét tart... deik fölött, a... radicaomáb... faj. A majm... megfejtesse k... több fejzete... novella. Hőse... az eltökélt sz... hogy török-sz... kö ő lényt, a... emberi nemet... élt és teljesen... 1867 een me... felfedezését... szíge'és, ahol... pus sokezer...

A majom... emberben ak... johanneeburg... be az őt et... folyó'ia'ok ta... Lambrecht k... lel-tnek. A ro... a mostani ex... és értelmi fe... és az emberm... méltatása utá... vol, de ninc... maradt utána... minden ösélet... Így Lambrec... van, hogy az... a világ nagy... győzően tudja... fejezet a kö... Bámulatos pl... kes és hossza... az eolitek kő...

A jégk... mos Tivadar... ze'ből hatot... löbb magyar... szabáeu ösélet... fölfedez'ssibe... kuta'ást ki... toborzoti mag... zászara. A jég... metszet finom... tevést és igen... igazolja, hogy... négy jégkorsz...

A szinpa... ségbevo'hata... vetkező fejeze... festi meg. Eu... végtelen ar... taránds'z rvas... k'ar'ása volt... egyszerű az... megengett a... mut közlget... nyilván már... közepe táján... m'zkodni az... Halotti 'orát... bit'szó' írja... dal z'arul a p... hátránytavak... őrzött ösállat... Nagy eml...

Nagy elárusítás!

Az Osztián és Weisz-féle csödtömeg elárusítása megkezdődött a

VICTORIA áruházban

Gluj, Cal. Victoriei No 1. (volt Kossuth L. utca)

Árjegyzék

- Csehországi vászon 28
Rosenbergi vastagszálú vászon 39
Finom Zefir 42
Cosmanosi kreton 80 c. széles 39
Divatszövet, vegyes szín 60
Csehországi cérna barchet 50--65
Svájci mintás grenadin 45
Mintás batiszt 28
Duplaszéles eponge 78
Férfi szövet, 140 c. széles 235-295
Angin (crem, rózsá és piros színben 42
I-a paplanok 690

Schroll vásznak, finom babits, Chifonok, lepedő vásznak és az itt fel nem sorolt áruk a lehető legnagyobb választékban, gyári áron jóval alul való elárusítása.

IRÓK ÉS IRÁSOK

***

Az ősember utja

— Lambrecht Kálmán új könyve —

Az ősember atyafisága, a tudomány megvilágításában, nem valami előkelő. Lambrecht könyve, mint valami testes gótai almanach, elibénk vetíti az ősember családfáját. A Szemigóta sem süthetne ki kompromittálabb elődöket. Annál nagyobb dicőség az emberi nemre, hogy alacsony sorból küzdött fel magát a Föld uralkodójává. Semmi okunk sincs ellentétet élelni ki a tudomány és a hit között. Erre tanít két első fejezetben a szerző, aki a legantikusabb tanút, Wasmann atyát, a jeles természettudóst idézi igazának bizonyítására. Bevezetőnek az evolúciós gondolat kialakulását rajzolja meg Lambrecht. A day oni reklámpír, az ugynevezett majompör kellős közepébe tukkanunk.

Az emberrévlés monumentális prózai építészete elsőbb sámbavesszi az evolúció összes bonctani, élet- és fejlődéstani bizonyításait, segítésképpen hívja a biokémia legmodernebb megállapításait, majd sereg-szemlélt tart az emberalkotó majmok és kibált elődeik fölött, amelyek közül hejdan, a Földujkor paradicsomában Dávény környékén is tanúzott néhány faj. A majmok bemutatkozását „a jávai rejtély” megfigyelté követi nyomtan. Ez is, mint a mű legtöbb fejezete, tudományos riport, vagy még inkább novella. Hőse egy fiatal hollandus orvos, aki ezzel az eltekélt szándékkal vágott neki az életutnak, hogy török-szakad, megtalálja azt a bizonyos őszkő ő lényt, amely az állatvilághoz hidalja át az emberi nemet. Dubois a származástán lovagkorában élt és teljesen Haeckel hatása alatt állott, aki már 1867 een megajósolta a „majomember” eljövendő felfedezését. Jeleát Dubois váltotta valóra Jáva szigetéén, ahol csákányá megbontotta a Pithecanthropus sokezer éves sírját.

A majomembernek újabb az afrikai majomemberben abadt téra, amelyet felfedezettje Dart johanneeburgi tanár Australopithecus néven vezetett be az őt és utódáiba. A nagy világlapok és szakfolyóiratok taungei koponya néven szokták emlegetni. Lambrecht külön fejezetet szentel ennek a fontos leltek. A rodézai ősmajom ugyanis fejlettebb volt a mostani exberszabásúnaknál, mivel két lábán járt és értelmi feka is magasabb volt. A majomember és az embermajom csontmaradványának kellő kritikai méltatása után vezet el tudós szerzők ahhoz, „Aki volt, de nincs.” Anyira nincs, hogy nyom sem maradt utána, de hogy biztosan volt, arra csaknem minden ősséletbu ár és embertan-tudós is esküszik. Így Lambrecht is abban a biztos meggyőződésben van, hogy az ember már a harmadkorban fellépett a világ nagy színpadára és ezt a feltevést meggyőzően tudja megokolni is. Ez a sejtelmes című fejezet a könyv legmesteribb részletei közé tartozik. Bámulatos plasztikával jeleneteli meg azt az érdekes és hosszadalmas vitát, amely a „hajnal hőveit”, az eolitek körül jó ideje folyik és még ma sem tilt el.

A jégkor z k isme tetésénél a társzerző: Kormos Tivadár vezeti át a tollat. A huszrhárcm fejezetből hatot irt Kormos, aki a negyedkor legbivalóbb magyar szakembere. Édemei remcsak negyszabású ősséletu kutatásában és ragyjelentőségi felfedezéseiben vannak, hanem abban is, hogy a kutatást kiűnően tudja megszervezni és meggyőzően toborzott maga köré a tudomány s atyag feoldozására. A jégkor szak ismertetésében Kormos a rézmetszet finomléta vonalaival válaszja a sokfelől feltevést és igen egyező ő, világos bizonyítékkal igazolja, hogy nem volt sem két, sem három, sem négy jégkor szak, hanem csak egyetlen egy.

A színpadra itt, a negyedkorban lép fel két-ségtelven batabatlanul a főszereplő: az ember. A hővetkező fejezetben Lambrecht előbb a kultúrákat festi meg. Eurázia emberről még győren népesített végtelen erésáján vadlovak, vadcsamsrak, őgimek, taránsz rvasok és őssbőlnyek vágattak. Az ember kirársa volt a gyepjas orrszarvú és a rejtélyes egyezarvú az ősséletűt és még sak száz más. Majd megrengett a föld. A negyedkor tankálata, a mammut közelgett delebbre tundra hezájából, ahol nyilván már nem volt elég eledel. A jégkor szak közepé táján rosszokra vált és nem tudán alkalmaszkodni az új viszonyokhoz, sietett tagdíja felé. Halotti orát a farkasok tilték meg. „Elhalt a trombitász” írja a szerző és ezzel a hangulatos ékkordal zárul a páratlanul érdekes fejezet, amelyben a kétránytavakkal és Szibéria jégzsekrényében megörzött őssállatmumiákkal is őssmeréséget köfűtik.

Nagy emberek nagyokat tévednek: erre tanít

az „Az ősember nyomán” c. fejezet. Cu ier, mint valami orákulum hirdette, hogy a tag ember nincs, noha előtte már jó pár száz esztendővel találtak ősembercsontokat Szarvónk végigvési az összes l. leteket. Tolla nyomán megélednek a csontok.

A rcszképu, hajlotihátu őssmter: aligha akasztja ki valahi a család képtárba, de az eiredevek ebből a nyers matériából csiszolták ki a fejlettebb típus, a keménygeriacú, égbenész fajt. A kidomborodott homlok mögött hamarcosan lángot fogott az isteni szikra és az első művész keze vadászcímeket karcolt, majd festett a karkong falára, az első iparművészek rajzokkal díszítették a

Lepadatu pénzügyminiszter betérjesztette a költségvetést

Cuza professor interpellációja a kisenevi zavargások ügyében. Vita a készülő sajtótörvényről

(Bucuresti-Bukarest, december 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlament mai ülésén Lepadatu pénzügyminiszter betérjesztette az 1927. évi általános állami költségvetést. Az indemaitási vita — a házszabályok értelmében — leg hamarabb csak hét nap múlva fog megindulni. Az egyes miniszteri tervek költségvetés és rövidesen betérjeszti a pénzügyminiszter.

A költségvetésről kapcsolatosan a magyar párt iskolabizottsága holnap megjelenik Petrovici közoktatási miniszternél, hogy interpellációjának a magyar iskolák államregénye ügyében, amely hiányzik a minisztérium költségvetéséből. A miniszter kijelentése szerint a kérdést másképpen fogja megoldani, de ígéretet nem tesz. A kamara költségvetési bizottságába a magyar párt részéről gróf Bethlen Györgyöt és dr. Wiler Józsefet választották be.

A kamara tegnapi ülése

A kamara tegnapi ülésén Pilescu dr. több régi képviselő meginterpellálta a közmunkügyi minisztert, hogy a CFR új szabályzata miért szüntette meg azokat a szabályokat kedvezményeket, amelyeket az iparosok az anyagbeszerzésnél élveztek. Trancu Jasi válaszában megnyug-

Zenemü Lepage-nál

szerszámokat s az első képfaragó szerelmese szive apró szoborban örökléte meg terebélyes asszonyideálját. Az ősember művészetének külön fejezetben állit klasszikus emléket a szerző.

Lambrecht könyvét a Dante kiadó káprázatos, egyenesen pazarló fényűzéssel juttatja elénk. A könyv megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya útján is.

tatja a felszólaló, hogy ezeket a kedvezményeket, amelyeket az ipartörvény is biztosít, nem lehet egyszerűen szabályzattal megszüntetni. Igéri, hogy interpellálni fog a munkaügyi minisztériumnál.

Lazar Popescu kormánypárti képviselő szigorú rendszabályokat kér azon idegenek ellen, akik hamis utlevéllel szivárognak be az országba. Majd egy másik felszólalásában tiltakozik a „Lupta” és „Adeverul” című lapok eljárása ellen, amelyek szerinte meghamisították a felirati vita során elhangzott beszédének alapon-dolatát. Kéri a Ház elnökét, hogy fogantatosítson rendszabályokat a két lap ellen.

Otetelisanu elnök megígéri, hogy felhívja az említett lapok figyelmét, hogy a jövőben objektíven adják vissza a parlamenti beszédek.

A. C. Cuza: Kérjük az elnök urat, hogy ismételt esetben a lapokkal szemben alkalmazza a házszabályok vonatkozó szankcióit.

Sanszaru nemzeti parasztpárti képviselő kérdést intéz a pénzügyi és külügyminiszterhez, hogy milyen rendszabályokat szándékoznak igénybe venni a trianoni békeszerződésből folyó vitás kérdések megoldása érdekében.

A közoktatási miniszter is a zsidókat okolja

Cuza bejelentést intéz a belügyminiszterhez, ahinek tudomására hozza azokat a rendzavargásokat, amelyeket a kisenevi zsidók provokáltak az új kisenevi teológia fakultás hallgatóinak látogatása alkalmával. Választ kér a belügyminisztertől, hogy milyen rendszabályokat szándékozik fogantatosítani a támadók ellen, különösen azért, mert a diákok közül többen estek áldozatul, holott nem tettek egyebet, minthogy elfogadták Guria kisenevi püspök meghívását.

I. Gavanescu cuzista azt kérdezi a közoktatási minisztertől, hogy miként magyarázza meg az egyetemi városokban legutóbb előfordult zavargásokat.

Petrovici miniszter válasza

Petrovici miniszter válaszában hangsúlyozza, hogy a zavargások már évek óta folynak, ami a mai ifjúságnak abból a sietségéből magyarázható, amellyel át akarja venni a jelenlegi vezető generáció helyét. Csak hogy az ifjúság lelkesedése és érzelmei nem elégségesek ehhez, hanem munkára és készütségre is szükség van. Az egyetemi ifjúság részéről többször kaptam

olyan kijelentéseket, hogy az egyetemi életben a béke helyreállítását akarja. Formális biztosítékokat kaptam arra, hogy adót szavukat ebben a tekintetben respektálni fogják. Éppen ezért nagyon meglepődtem, amikor újabb sorozatos agitáció megindításáról hallottam hírt. A kongresszus esendben és rendben folyt le. Csak azt jelentették nekem, hogy esténként kissé sokat mulatnak. Semmi ellenve estünk nincs ez ellen. A kongresszus után azt a jelentést kaptam, hogy Calarasiiban, a kongresszus résztvevőinek Kisenev felé való utaztában, a város zsidó ligájának tagjai szidalmazták őket. Ez provokáció volt és ez robbantotta ki a tüntetések sorozatát. Ettől a ponttól számítva azonban az ügy már a belügyminiszter hatáskörébe tartozik. Engem az egyetemek belső rendje érdekel. Nem az én feladatom megállapítani, hogy ki provokált és hogy mi történt azután az egyetem falain kívül. Éa azért vagyok, hogy biztosítsam a tanítás jó menetét a kultura és az ország érdekében.

Melyik a kormány álláspontja?

Harg az ellenzéki oldalról: Szemben a köz-

PUDRA AMBREE MOREL

„AMBREE MOREL”
apreciata preferinteni pentru finele ei superioare și pentru parfumul său suav, de femini fragezmea finerefei. Infrebuință o singură dată, devine indispensabilă.

Crema Ambree ea și Fardurile și celelalte fabricate Morel, riva lizează cu cele mai bune produse similare.

... 28
... 39
... 42
... 39
... 60
... 50-65
... 45
... 28
... 78
285-295
piros
... 42
... 690

finom
epedő
el nem
ő leg-
ckban,
alul
sa.

Másodszor is megoperálták a királyt

(Bucuresti-Bukarest, december 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az udvari minisztérium ma a következő hivatalos bulletint adta ki az uralkodó egészségi állapotáról:

Ótelsége a király az éjszakát igen jól töltötte. Hőmérséklet 36,8. Éverés 70. Általános állapota rendkívül kielégítő Hartmann, Djuvara, Gherota, Romalo, Mamulea.

Hivatalos jelentés szerint Hartmann professzor ma délután végrehajtotta az uralkodón azt a kiegészítő műtétet, amelynek szükségét már az első műtétnél jelentették. A műtét nagy-szerűen sikerült, az uralkodó kitűnően érzi magát.

Az operáció következtében a szenátus válaszfeliratát nem fogják a szokásos ceremóniákkal átnyújtani, hanem a szenátus elnöke a választ átadja az udvari miniszternek, aki azt átnyújtja a királynak.

Megoldás felé közeledik a jugoszláv kormányválság

Radics nélkül alakul meg az új kormány. Jugoszlávia nemzetközi akcióit indít az alban-olasz szerződés ellen

(Belgrád, december 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint megírtuk, az Uzonovics-kormány tegnapi Nincsic külügyminiszter lemondásának hatására lemondott, mely után Sándor király újra Uzonovicsot tette meg a kormányalakítással, aki vállalkozott is az új kormány megalakítására.

Az új kormányalakítással megbízott Uzonovics az újságírók előtt kijelentette, hogy az új kormány összeállításánál arra fog törekedni, hogy annak munkáját a kormánypárton belül felmerülhet belső ellentétek ne zavarják.

A kormányválság közvetlen előidézője — mondotta Uzonovics — ugyan Nincsic külügyminiszter lemondása volt, azonban a kormány különben sem tarthatta volna magát a kormánypártok egyes tagjainak állandó támadása miatt.

Es a célzás arra enged következtetni, hogy az új kormánytöbbséget Radics nélkül akarják összeállítani.

Belgrád, december 8. Uzonovics designált miniszterelnök ma megbeszéléseket folytatott Marinkovicsal, a szerb demokratapárt vezérével, mert — hír szerint — ezt a pártot akarja megnyerni az új kormánykoalíció részére. Radics erre vonatkozólag úgy nyilatkozott, hogy

ezek a tervek teljesen megvalósíthatatlanok, mert ha létrehoznak ilyen koalíciót, ez ismét szembeállítja egymással a szerbket és a horvátokat, valamint az állam többi nemzetiségét. Ha ez nem következik be, kísérletek folynak abban az irányban, hogy az új kormánykoalíció számára megnyerjék a szlovén néppártot és a Radics pártból kilépett horvátokat. Igen nagy jelentősége van a politikai helyzet további alakulásának szempontjából annak a ténynek, hogy a radikális párt parlamenti frakciója ma délelőtti ülésén bizalmat szavazott az öreg Pasicsnak, akit felhatalmazott arra, hogy a párt politikáját saját belátása szerint irányítsa.

Pasics, aki most egységes párttal a háta mögött, teljes szíjjal folyhat be a válság alakulásába, élesen nyilatkozott Radics ellen. Tekintettel arra, hogy Jugoszlávia most döntő fontosságú külpolitikai elhatározások előtt áll, arra számítanak, hogy a kormányválságot zavaró jelenségek ellenére is sürgősen meg fogják oldani. A jugoszláv kormány az olasz-alban szerződés miatt nemzetközi akcióit indít meg és a nagyhatalmak kormányával azt a felfogást közzéte, hogy ez a szerződés nem felel meg a szokásos nemzetközi szerződések szellemének.

Mussolini balkáni hármasszövetség kötésére tett ajánlatot Jugoszláviának

Belgrád, december 8. A „Politika“ értekezése szerint Olaszország és Albánia között titkos katonai egyezmény jött létre, amely Olaszországot arra kötelezi, hogy fegyveres segítséget nyújtson Albániának abban az esetben, ha Ahmed Zogu kormányát veszedelem fenyegetné. Olaszország bemutatkozása esetében Valona, Durazó, Kiovani és Szkutari lesznek a hadműveleti pontok.

Ezzel az eseménnyel kapcsolatban egyes verzók szerint Mussolini ajánlatot tett a római jugoszláv követnek arra, hogy Jugoszlávia közzön párhuzamos szerződést Albániával és ilyenformán alakítsák meg a balkáni hármasszövetséget.

A jugoszláv kormány elfogadja Mussolini ajánlatát?

A jugoszláv kormány — hír szerint — hajlandó ezt az ajánlatot elfogadni. Nincsic kijelentette, hogy lemondásának célja az volt, hogy Európa figyelmét felhívja az olasz-alban szerződés jelentőségére. A nagyhatalmak tisztában vannak ezzel a veszedelemmel, amelyet ez a szerződés felidézhet és a jugoszláv kormány felkéri a nagyhatalmakat annak megvizsgálására, hogy a szerződés nem áll-e ellentétben a nemzetközi szerződésekkel.

Belgrád, december 8. A szláv nemzeti egység szervezetének, a Narodna Obrana végrehajtó bizottsága vasárnap Belgrádban és a többi vidéki városokban olaszellenes tüntetést rendezett. A gyűlésen azt a jelszavat hangoztatták, hogy a Balkán maradjon a Balkánt igénylő népké.

A Népszövetség foglalkozni fog az olasz-alban szerződéssel

Nincsic jugoszláv külügyminiszter lemondása népszövetségi körökben igen nagy feltűnést keltett. Vezető népszövetségi körökben azon a véleményen vannak, hogy a Népszövetségnek ezzel a kérdéssel foglalkoznia kell, mert Olaszország és Jugoszlávia között az olasz-alban szerződések miatt bonyadalmaktól kell tartani. Jugoszlávia külpolitikája régi irányítójának lemondását úgy fogják fel, hogy Olaszországot ez a tény egyenes szerződésességgel vádolja. Ezért a belgrádi kormányválság fejleményeit nagy érdeklődéssel figyelik. Sokan attól tartanak, hogy Olaszországnak a legnagyobb konfliktusba való belekeveredése fog ártani a Népszövetség munkájának.

Az olasz-alban szerződés még jobban elmérgesíti a franciák olasz-ellenes hangulatát

Illetékes helyen azt hangoztatják, hogy a francia kormány és francia közvélemény olasz-ellenes hangulatát az olasz-alban szerződés még jobban kímélteti. Ezt a szerződést nagyon helytelennek tartják és csak a Balkán békéjének, főleg pedig Jugoszláviának megfenyegetését látják benne. Azt a tényt, hogy Olaszországnak joga van Albánia határait fegyveresen megvédeni, rendkívül súlyos következményekkel fenyegetőnek mondják és attól tartanak, hogy Olaszország és Albánia konfliktusba kerül a Népszövetséggel.

Uj Megnyit Robert Sturm Megnyit Uj
fűszer, csemege és cukorkaüzlete, Ciuj
Str. Regina Maria 36. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Speciális csemegekülönlegességek.

„A modern szépségápolás“
 rendkívül érdekesen az arcbőrkezelést és testkezelést tárgyalja. A broszura **20 lej** vagy bélyeg előzetes beküldése ellenében **„Farmax“ Brasov** (Brassó) postafiók 53. — szerezhető be.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági idő-
 ság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás
 megjelölésével engedjük meg.

Csütörtök
 5687. Tévél 4.
 1926. december 9.

Panasz nélkül

Muló napok és vérző mámorok
 sebén át most újra visszazúzó:
 szenvedésem sok volt, ó be sok,
 de mindig én, csak én voltam a végzet.

Én érdemlem a fájdalmat, a kínt,
 nincs kit átkom érte úve érjen,
 boldog, aki magán tul tekint,
 mert ur az már a sajtó szenvedélyen.

A másra álmodott tűzekben is
 én magam égtem: aldassék e láng,
 álmokban messze ellát a vak is
 és igaz vágyunk mindig mélybe ránt.

Nem vádlok. A bűnös én vagyok
 és mind bűnös, ki hisz, ki ócsaló,
 csak bennünk zengnek égi angyalok,
 a föld, a nő, az ég mély hallgató.

Ha szenvedés, hát legyen szívig érő,
 havében sorsom lángol: végzetem,
 szívemben nincs korán és nincs késő,
 vagyok: a cél és vagyok: az életem.

Salamon László

— Oroszország sohasem lép be a Népszövetségbe. Berlinből jelentik: Csicserin ma fogadta a sajtó képviselőit. Az orosz külügyi népbiztos kijelentette, hogy Oroszország sohasem fog belépni a Népszövetségbe. Hevesen támadta Anglia politikáját, amely az összes nyugati államokat Oroszország elleni akcióra akarja vezetni. Csicserin hangsúlyozta, hogy Oroszország viszonya Németországgal igen barátságos. Franciaországgal, Olaszországgal kifogástalan, ellenben Romániával bizonyos fűgű kérdések miatt nem tisztá.

— Még ebben a században kiapadnak a petróleumforrások. Berlinből jelentik: A napokban Vinz professzor, a mezőgazdasági főiskola igazgatója egy technikusokból és tudósokból álló társaság előtt felolvasást tartott a föld természetes nyersanyagainak kiapadásáról. Statisztikai adatokra és tudományosan megalapozott vizsgálatokra támaszkodva a tudós előadói kifejtette, hogy a probléma már az évszázad végén nagyon is aktuálissá válhatik. Vinz számításai szerint a földben rejlő nyersanyagkincsek körül a kiapadás veszedelme a földolajokat fenyegeti. Ez azonban nem katasztrófális jelentőségű jóslás, minthogy ma már megvan annak a lehetőség, hogy szénből bizonyos hőfok és bizonyos kémiai eljárás mellett olajat tudnak kitermelni. A professzor szerint ötven év múlva már meg fog történni a világ minden földolaj forrásának a kizsákmányolása. Mint-hogy a kőszéntelepek is legföljebb ha két évszázadig adhatják az anyagot, eöreláthatólag már a petróleumforrások kiapadása idején gondoskodni kell a természet más erőinek, a víznek, a levegőben rejlő villamoságnak motorikus erőre való kihasználásáról.

* Friss élő hal. Miat előző években, megkezd-
 tük az élő és friss halak szállítását. Állandóan kap-
 ható bármely nap hízalt élő ponty. Sallak Derső
 és Konkoly István cégüel.

* Orvosi hír. Dr. Weinberger orthopaed szak-
 orvos Párisból hazakerkezett és rendeléseit valamint
 kezeléseit Zander, D'Arhermia, Quarzfény és villany-
 kezelést újból megkezdte. Str. Iuliu Maniu 26.

A mátkabeuok könyve. Fordította és ma-
 gyarázatokkal ellátta dr. Dercsényi M. Ára 80
 lej. Dr. A'exander B.: Spinoza 80 lej. Az Uj
 Kelet könyvcsatályában.

december 9

Rothschildok
 árulását főleg
 öshetik, amek-
 nek. Egyike
 s, amelynek
 voltak a ház-
 rsuk így irt

minden na-
 tanácskorús
 minden tegja
 ektben és egy-

ezerte nemesl
 1822 ben
 ty (tűtetie
 5 tudóköt:
 galon." Lag-

nemok az
 és harc éri
 gy a w.terlool
 Roth childék
 szeposan ki
 huszeszer font
 hatvanezerrel
 akkor ennek a
 ben megemli-
 zette a nagy

udom csinálni,
 n sem volt a
 b tétel meg-
 ztel v.rem a
 kerestek.

childok nagy
 kötések után
 uk bizták az
 háboru alatt
 vonették be
 g) államadó-

lyben

g, benőség s
 Mátkabeuok
 az örök láng
 ütt szeretettel
 nemzeti rene
 Mátkabeuok
 A j. b. jövö:
 voltak ezek a
 l rendre meg-
 in.

Ifjusági Blokk
 manukés-ünne-
 méz z ufolásig
 A ni ós műsor
 ával vette kez-
 án dr. L. wy
 szántó ünnepi
 lentőség és mélt-
 brábi — hogy
 az ifjuság oly
 az ifjuság ne-
 tja a mozgá-
 részében Hal-
 a, Simon Pál
 iéta szavaltat,
 a szerepeket.
 or és Hirsch
 tak elő nagy
 az Gócs János
 or után tárc
 legjobb han-
 s tiszta jöve-

n önképzőköre
 e chanuka-ün-
 egy chanukke-

svári remán-
 stból jelentik:
 láv követ ma-
 niszternél, aki t
 10 re kütödt
 erenciát halasz-
 lág következ-
 itette J. mendi
 a elnök, aki

Cal. Motflor
 telefon 877

— Ma este lesz Olsvanger dr. előadása. Ma csütörtökön este 8 órakor tartja meg dr. Olsvanger Immanuel előadását az épülő ország-ról a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében. Kolozsvár zsidósága nagy örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy ennek a nemzetközi relációkban előrangú tudosnak és ragyogó szónoknak előadását meghallgathassa. Olsvanger dr., aki a Keren Helyeszdő direktoriumának megbízásából látogatott el Kolozsvárra, Erdély többi városait is fel fogja kerülni, hogy egész Erdély zsidóságát tájékoztassa az országépítő munka eredményeiről és beszámoljon azokról a problémákról, amelyeket a Palestina munka állít a galuh zsidósága elé.

— Megalakult Déván a városi tanács. Déváról jelentik: Rövid idő alatt ez immár a harmadik tanács, mely a város ügyeit intézi. Az elsőt, melynek élén Herbay Ágoston polgármester állott, maga a liberális kormány tette le törvénytelen intézkedéssel. Herbay Ágoston, amint azt az Uj Kelet már megírta, a temesvári Táblához fordult jogorvoslásért, mely őt teljesen rehabilitálta és visszahelyezte állásába. Közben azonban lefolytak a községi választások, melyek folytán a liberális Oprea Mircea lett a polgármester s így állott elő az a lehetetlen helyzet, hogy a város egyidőben két polgármestert fizetett. De Oprea Mircea polgármestersége nem tartott sokáig, mert mint minden városi előjárásnak, melyben a liberálisok voltak túlsúlyban, úgy a dévainak is a feloszlítás volt az elkerülhetetlen sorsa. A megejtet választások során a kormánypárti lista győzött, melynek élén Perian Péter, volt szolgabíró állott. Az interimar bizottság tegnap ejtette meg a választást, melyen Perian Péter 21 szavazattal 19-et, Oprea Mircea egyet és Gura Petru szintén csak egy szavazatot kapott. Így Perian Péter miniszteri megerősítése egészen bizonyosnak vehető s általa egy igen hasznos tisztviselő nyert a város, melynek erejét meghaladó adósságai vannak és zilált vagyoni ügyeinek rendezéséhez erős kezekre van szükség. A permanens bizottság tagjaiként Gollner Károly, Solomon Victor és Ghila Ádámot választották, a megyei delegátusok pedig Oprea Mircea és Ancea Alexandru lettek.

Bármily zeneművet

legolcsóbban raktárról azonnal szállít
Rózsás Béla, zenemű-osztály
Marosvásárhely. Kérjen árjegyzéket.

— Melyik gyermekkorban olvasott könyv tette önre a legmélyebb benyomást. Ezt a kérdést intézte egy berlini újság a világ legnevesebb íróihoz. A válaszokból pedig kiderült, hogy bizony ezekre a vezető elmékre nem nagy és örökéletű klasszikusok hatottak, mint inkább kalandos utalások. Stefan Zweig már nem is tudja, ki szerzője annak a könyvnek, amelynek címe „Mexikó meghódítója” és amelynek részleteire ma is vissza tud emlékezni. Heinrich Ibanezra „Don Quichotte”, Max Brodra Verne néhány regénye, Arno Holera „Andersen meséi”, Klambundra egy angol kalandorról szóló könyv, melynek címe: „Winettou, a vörös gentleman”.

Valódi Email OJA csakis eredeti dobozban kapható

Ingyen olvasta Erdély legjobban szerkesztett napilapját, ha kivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

Bach, Beethoven, Chopin, Liszt, Mozart stb.

A zenevilágirodalom legjava zongorán
lesz állított áron

30 lelei a LEPAGE zenemű-osztályban, Kolozsvár.

Száz füzetből és 33 kötetből áll a sorozat. — Egy füzet husz oldal, szerző portraitéjával. Vidékre aznap expedíál, nem tetszőt visszavesz Lepage. **Kérjen zeneműárjegyzéket.**

Az Uj Kelet szelvénybevaltó helyei.

Az alant felsorolt cégek az Uj Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékükben beváltják, oly módon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka — íű szerkeszkedőknél 5 százalék — az Uj Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybevaltó helyek városok szerint naponként felváltva közzöljük.

Sighetul-Marmatiei (Máramarosziget)

Divatáru, textil, kötöttáru

Fischmann Nándor (Str Dr Joan Mihály 5) Női és férfidivatáru és szövet-különlegesség óriási választékba. Jakober Armin textil, szövöttáru üzletében (Bogdan Voda 30) szerezheti be legolcsóbban ruha- és fehérnemű szükségleteit

Salamon és Wiesel divatruház (Fötér 7) Férfi, női és gyermekdivat különlegességeit a legolcsóbban itt szerezheti be

Cipő

Weisz Jenő volt „Bata”-féle cipőüzlet (Leánygimnázium mellett) Elismert legszolidabb cipőbevásárlási forrás

Üveg, porcellán

Somogyi Ferenc utóda üveg, porcellán és konyhaberendezési cikkek Berdorfi alpaka-árus Képkerekezés Üvegesés

Fűszer, csemege

Ha Szigetre jön, feltétlenül keresse fel az „Erzsébet Bliffet”, ahol naponta friss és izletes sütemények és teivágottak kaphatók

Fuchs Izidor cukorkaáruház, Fötér Bel- és külföldi cukorka különlegességek, tej- és husneműek legolcsóbb beszerzési helye

Pollák Ilona (Bogdan Voda 40) fűszer és rövidáru legolcsóbb forrása, engrosban és detailban

Weisz Izidor (Str Dr Mihályi 13) Fűszer, gyarmatáru és italok legolcsóbb beszerzési helye

Fogászat

Salzberger Joachim fogászati műterme (C Bogdan Voda 15) Mindenféle arany, platina és kaucsuk munkát a legjobb kivitelben a legolcsóbb áruk mellett készíti olcsó árral

Varrógép, kerékpár és sportcikkek

Weisz Izidor, (Str Dr Mihályi 13) A világ legjobb gyártmányú varrógépei, kerékpárjai, irógépek, sportcikkek és az összes alkatrészek beszerzési forrása

Ékszerárúk

Gerstel Márton ékszeráruház (Bogdan Voda 1) Brillánsok, arany és ezüst ékszerek, fali- és zsebórák, szemövegek a legolcsóbb beszerzési forrása

Illatszer, rasol

Glanczmann Adolf, Resling-féle rasol fölerakat (Bogdan Voda 40) Pipe-re cikkek, kölnivizek, illatszerek legolcsóbb bevásárlási forrása

Tűzifa (5%)

Kahan Márton fakereskedő [Rákóczi-ut 50.] Próbálja meg és meggyőződhetik, hogy téli faszükségletét legolcsóbban itt szerezheti be

Könyv

Weisz Salamon [Dragas-utca 5-8.] Zsidókönyvek, talcszek, teofilnek, stb., valamint a zsidó, héber ó és új irodalom legkiválóbb termékeinek bevásárlási helze

Kolozsvári szelvénybevaltó helyek

Női divat

Gólya Áruház (Regele Ferdinand 11) Női divatcikkekben a legolcsóbb bevásárlási forrás

Heller és Molnár (Reg Ferdinand 5) Női kelme-különlegességek és divatickek nagy raktára

Szabó Jenő (Reg Ferdinand 5) Angol és francia öszidivat különlegességek állandó nagyválasztékban raktáron

Uri divat

Sándor Ágoston Utóda (Unió-ut 2) Uridivat-különlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása

Kalapkirály (Fötér 24) Uridivat-különlegességek minden árbán. Világmarkák egyedárúsítása

Férfi ruha

Neumann M. (Fötér 14) Raglánok, férfi öltönyök és gyermekruhák nagyáruház
Katz és Mendel (Fötér 10) Mindenfajta divatos öltönyök, őszi és téli kabátok állandóan raktáron

Cipő

Farkas Ignác (Renner Palota). E cégnél kaphatja a legjobb cipőket.

Szövöttáru, harisnya

Helios (Fötér 7) Kötött kabátok, mellények, puloverek, harisnyák, keztük áruház (Szabott áruk)

Sipos Jenő (Reg Ferdinand 8) Harisnyát, rövidárut és női kézimunkát a legolcsóbban árusít

Illatszer

Rózsa-Royal drogeria (Fötér 26). Illatszerek, vegyszerek, gyógyszerek, gyógyárúk és betegápolási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása, nagyban és kicsinyben.

D'or illatszertár (Fötér 6). Legfinomabb parfümök, bőrridkítők a legolcsóbb napiáron vásárolhatók

Diana illatszertár (Posta mellett) Kölni vizek, illatszerek és díszműárúk különleges áruház

Bazár

Párisi Áruház (Reg Ferdinand 12) Férfi és női divat cikkek, játékarúk, gyermekkoscsik, bordszámárúk és cipőkülönlegességek nagyraktára

Üveg

Fischer üvegüzlet (Reg Ferdinand 6) Ebédő-készletek, teás és kávécsészék, üveggészletek, lámpa-árúk és konyhafelszerelések nagyraktára Képkerekezés Ausländer Rudolf (Uránia-palota mellett) Vizes, boros és étkezőkészletek, uborka és befőttes üveges Épületüveges és képkerekezés

Ékszer, óra

Fenyő és Braunfeld, kir udv szállító (Fötér 15) Elsőrendű ékszerek, precíz órák és dísztárgyak legolcsóbb beszerzési forrása

Dunky és Beer (Fötér 29) Mindennemű ékszer-és órákülönlegességek nagy választékban állandóan raktáron

Könyv, papír

Friedmann könyv- és zeneműkereskedés (Fötér 26) Az összes könyv és zeneudonságok állandóan a legolcsóbb árban kaphatók

Safruth [Piata Mihai Viteazul 39] Zsidó könyvkereskedés. Iskolaszerek és irodai felszerelések legolcsóbb bevásárlási forrása

Fűszer, csemege, cukorka (5%)

Spéter Mózes (Széchenyi-tér 12) Mindenfajta fűszer és gyarmatárúk legolcsóbb beszerzési forrása

„Maximilian” (Unió-ut 26) Fűszer, csemege, gyarmat és italárúk a legolcsóbb napiáron

Színházi cukorkákat a „Tell” Bonboneriában vásároljunk, Str. Memorandului (Unió-ut) 12.

Fendrich Adolf fűszer, gyarmat és csemegeárúk nagy raktára Str. Moșilor (Monostori-ut) 36 Mentőállomással szemben

Beer Lipót [Reg. Ferd. 65.] fűszer és gyarmatáru kereskedése

Szatmári szelvénybevaltó helyek

Nődivat, uridivat, kötöttáru

Farkas kelengye és vászonárúk legolcsóbb bevásárlási forrása.

Róth Armin „Gólya áruház” kötöttáru, harisnya, keztük, férfi és női fehérnemű. Oiaa Brațianu (Deák-tér) 7 sz

Fodor Zoltán harisnya, keztük, csipke, szalagkülönlegességek nagy raktára

Kun és Keller — Püspöki áruház — Divat és rövidáru mindenkor a legjutányosabb napi árban kapható

Spitz Béla elsőrendű női szövet, fehérnemű, mosóárúk raktára, Piata Brațianu (Deák-tér) sarok

Kramer Jenő női kézimunka üzletében a legkülönlegesebb kézimunkák is a legolcsóbban szerezhetők be.

Cipő

Vajda cipőüzletében (Püspöki áruház, Valent mellett) a legjobb és legtartósabb cipőket a legolcsóbb árban szerezheti be.

Klein Dezső cipőüzletében a legdusabb választék. Aki erre a hirdetésre hivatkozik, még külön öt százalékos kedvezményben részesül.

Csemege, cukorka, fűszer, festék

Grósz Herman festék, lack és háztartási cikkek nagy áruházában szemben a színházzal.

Borgida Miklós fűszer, csemege, cukorka, déligyümölcs, pezsgő, bor és likőrárúk. Városi bérpalota.

Grosinger és Grósz fűszer, csemege, festékárúk állandó nagyraktára.

Praktik

aja

A

1 pár női k

1 pár brok

1 pár elegá

1 pár férfi

1 " "

1 pár fűz

barna 2

1 pár 29/34

1 pár 35/38

Hó- és sár

rendel

„EWO

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

A

Do

gyönyörű

Óriási siker

Praktikus karácsonyi és újévi ajándékok

Arjegyzék kivonat:

- 1 pár női brokát báli cipő ..... lei 495
- 1 pár brokát báli cipő ..... lei 495
- 1 pár elegáns női laccipő 650
- 1 pár férfi chevreux fűzős cipő ..... lei 450
- 1 " " box:alf " " 570
- 1 pár fűzős gyermekcipő, fekete vagy barna 25/28 860
- 1 pár 29/34 450
- 1 pár 35/38 540

Hő- és sárcipők gyári árban. Vidéki Megrendeléseket azonnal eszközölünk.

„EWO” cipőárnyék, Cluj, Cal. Regele Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 22.

Select-mozgó

Decembar 9 én:

Mary Pickford

legbájosabb mozicsillag

Dorothy Vernon

gyönyörű filmszágerben Csodálatos rendezés. Oriási siter Monopol Matador

Urania-mozgó

Lon Chaney

(Notre Damei toronyőr és Opera fantomja filmekből ismert művész)

Sátán - orvos

legutóbbi nagysikerű filmében.

Monopol Metro

Apollo-mozgó

Jackie Coogan

csodagyermek a „Flandriai fiacok” nagysikerű filmében. Monopol Concordia

Nickelozó telep

orvosi műszerész.

Elvállal fém tárgyak, orvosi műszerek, disztárgyak nikelozását, ollók, borotvák és kések, nyomdai papírvágó kések, stancnik és szakterek speciális készírtés és tükörtévesztését. Fried Jenő, Cluj, Piata Unirii No 22.

Olesó tűzifa

olenkiat 1300 lej. — Kapható

Fischer falelepen

Piata Gării No 2.

(Az állomással szemben.)

Nr. 2787—1926.

Publicație de licitație

Prin aceasta fac cunoscut, că la cererea firmelor din Cluj: „Albina Intrepozite și Societate Comercială Anonimă” în biroul ei din Cluj, Piata Gării Nr. 1. la 21 decembrie 1926, ora 3 p. m. în contul și riscul debitorului tardiv în plata, se vor vinde prin licitație publică cu intervenția mea — aceleia care ofera mai mult, 1259 perechi de bocanci, aflătoare ca gaj comercial în magaziele ei din Cluj, Piata Gării.

Marfa de mai sus se va vinde într-o singură masă și eventual și sub pretul de strigare, care se fixeaza în suma de 480 lei pentru fiecare pereche de bocanci, adică în total 604,320 lei.

Amatorii pot inspecta marfa și condițiile licitației la firma de mai sus în orice zi de muncă în orele de birou.

Cluj, la 7 decembrie 1926.

Dr. Laurențiu Nestor
notar public

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 1927. évi költségvetése

46,6 százalékkal csökkentették a kiadásokat a múlt évekkel szemben. Jövőre ünnepli a kamara fennállásának 75-ik évfordulóját

(Cluj Kolozsvár, december 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerdán délelőtt 11 órakor tartotta meg november ötödikéről elmaradt igazgatósági ülését a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara. A gyűlés egyetlen tárgya tudvalevőleg a kamara 1927 évi költségvetésének elfogadása volt. Az igazgatósági ülést Joan F. Negrutia elnök nyitotta meg és mint hogy a jövő évi budgetterveze et minden igazgatósági tag nyomtatásban kapta meg, szonnal áttértek az egyes költségvetési tételek megvitatására. A tételek tulnyomó részét az igazgatósági tagok egyhangulag elfogadták, majd beható vita után az egész költségvetés approbálást nyert.

Az 1927-re előirányzott költségvetés 8.525,895 lej tesz ki a tavalyi 12.500 079 lejjel szemben,

vagyis körülbelül 46,6 százalékos apadást mutat fel. Tavaly az előirányzott effektív költségek összege 12 075 079 lej volt, míg 1927-re csak 6 775,895 lej irányoztak elő, vagyis 78,6 százalékkal kevesebbet. A tavalyi költségvetés végösszegével szemben az 1927 évi effektív költségek 76,6 százaléknyi számottevő apadása onnan ered, hogy a kamara az idén megkezdte az inasothon építést, amelynek fedezésére tavaly 5 980,000 lej irányoztak elő. Tekintettel arra, hogy az építkezésre felvett kölcsönök visszafizetéséig az épület hátralévő két részének felépítése nem folytatható, erre a célra ezuttal semmit sem irányoztak elő a költségvetésben. Gondoskodás történt azonban, hogy a felvett kölcsön törlesztésére másfélmillió lej fordítson a kamara. Ez az összeg befolyásolta az 1927 évi költségvetés végösszegét, amennyiben az

effektív költségek százalékát 78,6-ról 46,6-ra állította le.

A további tételekben a költségvetés a közszükségleti cikkek gyártására való tekintettel felemelte az alkalmazottak fizetéseit és az egyéb járulékokat 1.063.800 lejről 1.228 600 lejre. Ennek megfelelően felemelték a tiszteletdíjakat is. Külön tételként szerepelt a budgetben a Kamara kiadványainak költsége. Ebbe a tételbe tartozik az a monográfia, amelyet dr. Forkas Mózes vezérigazgató, az UGIR erdélyi vezetője vállalt egy szerkesztőbizottság közreműködésével összeállítani Erdély Bányát és a volt magyar-rész k iparáról. Ezta

monográfiát a Kamara jövőre szándékozik kiadni, amikor fennállásának hetvenötödik évfordulóját fogja megünnepelni.

A kiadványok és könyvtár céljaira 575 ezer lej irányoztak elő. Tekintélyes összegel kell hozzájárulnia a kamarának a nemzetközi kamarának és a kamarák szövetségnek költségvetéséhez. Erre a célra 612 ezer lej vettek fel a költségvetésbe. Reprezentációs utazási és jótékonycélokra 620 ezer lej irányoztak elő a jövő évi budget.

A kereskedelmi és ipari szakoktatás előmozdítására, a különböző iskolák szubvenciója címén valamint ösztöndíjakra 1 millió 984 ezer lej fordít a Kamara a jövő évben

A Kamara által létesített és fentartott intézmények 960 ezer lejjel szerepelnek.

Az igazgatósági ülés által elfogadott költségvetési tervezetet a Kamara előreláthatólag még ezen a héten felterjeszti a kereskedelemügyi minisztériumhoz végleges jóváhagyás végett.

Ma ülésezik a gazdasági bizottság. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága csütörtökön délelőtt 11 órakor ülést tart a kereskedelmi és iparügyi minisztérium épületében. Az ülésen több fontos kérdés kerül szóba, amelyekben előreláthatólag dönteni is fog a bizottság.

Bírsággal jár a külföldi alkalmazottak be nem jelentése. A munkaügyi inspektorátus ismételten felhívja a körzetébe tartozó ipari és magánvállalatokat, hogy az alkalmazásukban lévő külföldi állampolgárokat, tekintet nélkül arra, hogy milyen állást töltenek be a cégnél, haladéktalanul jelentseék be. A bejelentési kötelezettség elmulasztott ötszáz lejjel fogják megbírságozni. Ezzel egyidejűleg a munkaügyi inspektorátus felhívja az összes kereskedelmi és ipari vállalatokat, hogy a részükre

megküldött munkásstatistikai táblázatokat töltsék ki és juttassák el az inspektorátushoz. Az inspektorátus ugyanis most állítja össze az erdélyi munkaséleltetés statisztikáját és ehhez van szüksége az egyes vállalatoktól már régóta kért adatokra, amelyek arra vonatkoznak, hogy hány alkalmazottal dolgozott az illető cég ez év áprilisában és hány alkalmazottja van jelenleg.

A kolozsvári villamosművek munkásainak és a könyvkötősegek bérmozgalmá. Ezen a héten két szakmában indult meg a szokásos évvégi bérmozgalmak az alkalmazottak részéről. A városi villamosművek személyzete megjelent a munkaügyi inspektorátus előtt és kérte, hogy teljesítsék régi követelésüket, a személyszerinti fizetésrendezést. Tekintettel arra, hogy a városi villamosüzem köz-

Tőzsde

A piac irányzata tartósan szilárd, bár az okát nem tudni. A bankok legnagyobb része az ünnep miatt nem dolgozott. Bukaresttel az üzleti forgalom még mindig nem állott helyre.

Valutapiac 1926 december 8 (Rador)

Devizák	Kolozsvár		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
	nyitás	zárlat	nyitás	zárlat						
Zürich	3920—3940	—	—	—	505	3930	—	—	—	1929 1/2
Newyork ..	201—202 1/2	51837	51837	—	2419	203	—	—	—	—
London	985—990	2513 1/2	251320	—	127	985	—	—	—	48496
Páris	870—810	1935	1990	—	—	800	—	—	—	380
Milano	878—885	2220	2215	112	—	870	—	—	—	427 3/4
Prága	604—608	1535	1535	—	—	600	—	—	—	296 1/4
Budapest ..	345—348	72625	7260	—	—	2840	—	—	—	—
Belgrád	350—360	—	912 1/2	—	—	360	—	—	—	176 3/4
Bukarest ...	—	265	265	1360	—	—	—	—	—	52
Varsó	—	57 1/2	57 1/2	—	—	—	—	—	—	—
Bécs	2840—2850	73125	7310	—	—	2850	—	—	—	—
Berlin	4850—4856	12325	12325	—	—	4830	—	—	—	—

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) 270, Páris 1360, Budapest —, Bécs —, Prága —.

érdeklő intézmény, az alkalmazottak követeléseiben a törvényeszek fog dönteni. — A könyvkötő szakmában megindult bérmozgalom lényege az, hogy a munkások minimális 1450 lej bért követelnek a tavalyi 1150 lejjel szemben. A munkaügyi inspektorátus előtt megindult tárgyalások során a munkaadók 1300 lejt ajánlottak már, amit azonban az alkalmazottak csak abban az esetben hajlandók elfogadni, ha a munkaadók biztosítják számukra azt az évi hat ünnepet, teljes fizetés mellett amelyet két évvel ezelőtt az akkori kollektív szerződés megkötésekor megtagadtak. A tárgyalások még nem vezettek eredményre.

Megdrágul a lengyel vasút. Varsóból jelentik: A lengyel kormány most állapította meg az új vasúti díjzabást, amely a személytarifát tíz, az árútarifát nyolc százalékkal drágítja. Az új tarifaváltoztatás január elsején lép életbe.

December 24-én vezeték be a budapesti tőzsdén a pengőárfolyamot. Budapestről jelentik: A budapesti tőzsdén december 24-én vezeték be a pengő jegyzését. A szíró is ilyen értelemben foglalt állás, mert a december utolsó hetében történt kötések elszámolása januárra esik, amikor már az egész vonalon pengőben jegyzik az árfolyamot. A pengő jegyzése nemcsak a tőzsdét, hanem a pénzügyminisztériumot is foglalkoztatja. Ugyanis külön rendelkezést kell kiadni, hogy az értékforgalmi adót milyen értelemben kell a pengő árfolyam után felszámítani. A mostani rendszer értelmében két-, illetve háromszázalékos a tőzsdéi adó az árfolyamérték minden megkezdett 1000 koronája után. De a koronaszámítás megszűnésén, új egységet kell a tőzsdészámitás eljével megjelölni. Erre vonatkozólag most folynak tárgyalások a minisztériumban.

Megnyit a konstanci árutőzsde. Bukarestből jelentik: Hétfőn délelőtt nyitották meg ünnepélyes keretek között a konstanci árutőzsde új helyiségét Trancu Jasi miniszter jelenléteiben. Ünnepi beszédében a miniszter annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Constancának, mint fontos tengeri kikötőnek szüksége van értéktőzsdére is. Az új tőzsdétől remélik, hogy a kikötőforgalmat is intenzívebbé fogja tenni.

Kavargás a Foresta osztaléka körül. Budapestről jelentik: A „Pesti Napló” ma írást foglalkozott a Forestával, amely sok gondot okozott már a magyar részvényeseknek, akik annak idején bíztak a hangzatos ígéretekben és a jó magyar koronáért részvényeket vásároltak. Amióta új rezsim került a Foresta élére, a magyar részvényesek teljes tájékozatlanságban vannak. Sokan érdeklődtek a fővárosi pénzintézetektől, hogy mi van a Forestával és számíthatnak-e az idén osztalékra a részvényesek. Eddig sehhol sem tudtak erre a kérdésre választ adni, most egy véletlen folytán kiderült, hogy a Foresta igenis fizetett osztalékokat, külföldön mindenütt fel is vették a részvényesek osztalékaikat, csak a magyarországi részvénybirtokosok nem jutottak hozzá. A Foresta olasz bankja, a Banca Commerciale Italiana nem tartotta szükségesnek, hogy a magyar részvényeseket hífkizesse. A Foresta különben 1.8 lírás osztalékokat, tehát a 20 líra névértékű részvények hatszázalékát.

Francia pénzbeli kártalanítja a Romániában működő petróleumvállalatokat. Parisi jelentés szerint a francia és román kormányok között megkegyezés jött létre a háborúban károsult petróleumvállalatok kártalanítási ügyében. Franciaország a román kormánynak fizeti ki a kártérítési összeget, amelyet a kormány kiutal a petróleumvállalatoknak, köztük az amerikai tőkével dolgozó társaságnak is.

Huszmillió dollár kölcsönt kap a kormány a házipítési akcióra? Budapestről jelentik: Magyar pénzügyi körökben az a hír terjedt el, hogy az Averescu-kormánynak nagyszabású házipítési programjával kapcsolatban sikerült eziránt egy newyorki bankház érdeklődését felkeltetni. A newyorki bankház állítólag huszmillió dollárt ajánlott fel erre a célra hat és félszázalékos kamattal, kilencverszázalékos árfolyamon.

Butor Hálószoba, szép, jó és olcsó. **Siebold Fülöp** butorgyárában **Timisoara, II., Távirda-u. 19. sz.**

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA
Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Ujra kaphatók

- Heine: Bacharachi rabbi 75
- Kiss József: Jakobi 40
- Daniel könyve 40
- Furth Margit: Gyuri 75
- Dr. Rubinyi: Ki s József 80
- Mahler Ede: Keleti tanulmányok .. 80
- Zsidó Plutarchos 80
- Dr. Alexander Spinoza 80
- Dr. Blau: A talmud 80
- Sebestyén: Makai Emil 80
- A makabeusok könyve 80
- Geiger: Levelek a kite ésről 80
- Goldzieher: A zsidóság lényege I. ... 80
- ..... II. ... 80
- Gábor: Manoello és költészete 80
- Dr. Heller: A héber mese I. 80
- ..... II. 80
- Alexandriai Philo: Műzes élete 125

Bauch Ernő üzletébe

az őszi szezonra gyönyörű perzsa, zelim-gobelin, hebedó- és mozik, azokivül nagy választék **csipkék, gombok, harisnyák és keztükben.**

FLESCH & TUL sodronyárutgyár, Arad

Gyártmányai: lánchálós acélágybetétek, ruhaakasztók, patkány- és egércsapdák, faszönyegek. Automatáin előállít mindenféle sodronyárut rajz vagy minta után.

Precizióz fogaskorok

készítése **autókhöz** és egyéb gépekhez garancia és **olcsó ár** mellett.

Szabó János

Cluj, Str. Jasi or (Nagyszamos) No 2.

Perfeet

vésnöki műintézet
Rugyantábiégygőgyár, domborműnyomda, Postafiók 97. Fick; Timisoara, Str. Mercy No. 3.
Gyár: **Arad** 1007

SZINHAZ MŰVÉSZET

A kolozsvári román opera heti műsora
Péntek: Állarcostál.
Vasárnap: Bolygó hollandi.

MAGYAR SZINHAZ

Heti műsora
Csütörtök: Darázsfelek (Ujdonság, 8 adezor. Parlagi Ilonka vendégszínháival. Neményi fellépésével. Napibé let 80 sz. B. Sorozat 176.)
Péntek: Móríc Zsigmond-est: 1. Mint a mezőnek virágai (Repriz). 2. Móríc Zsigmond előzdása. 3. Kend a Pap? (Repriz). 4. Móríc Zsigmond felolvasása. Premierberlet 31 sz. Sorozat 177.
Szombat d. u. 4 kor: Szomorúságának énekese. (Marsékel helyárrakkal. Sorozat 178.)
Szombat este 8-kor: Huncut a lány (Neményivel, Tolnay, Ihszszal. Napibélet 31 sz. A Sorozat 179.)
Vasárnap d. u. fel 3 kor: Drága kicsi buksi (Marsékel helyárrakkal. Neményivel, Tolnay és Ihszszal. Sorozat 180.)
Vasárnap 6 kor: Holnap reggel. (Poor Liivel. Rendes helyárr k. Sorozat 181.)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Akáta irág (Bériszszíne. Lengy-I Irán, Tolnay, Ihsz föllépésével. Sorozat 182.)
Hétfőn este 8-kor: elze Lindberg, a finn csodabénekes egyetlen föllépése (Főemlék helyárrakkal. Premierberlet 32 sz. Sorozat 183.)
Kedden és a következő estéken: Cirkuszhercegző.

APROHIRDETÉSEK

egyszerű közönség egy szo 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állásértékeknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja 1000 lejtől kezdőd. Eljegyzési díjak 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Reprezentabilis, VIII. gimnaziumos évezett, hadkötelezett-égének elegat tett, román, magyar, német nyelvet bír, kereskedelmileg képzett fiatalember ipar- vagy kereskedelmi vállalatnál, szombathat megvárásával, megfelelő alkalmazást keres. Fizetésse megjelölt zive megke eséseket ker Friedmann Nándor, Jibou Jud. Salaj. 2141

Egy teljesen új sziliskin bunda sürgősen eladó. Megtekinthető Szántó utcánél, Jókai-utca 2. 2166

Az állomás és bőgyár közelben két személyre berendezett c inos határozott szoba kiadó. Értekezni a lakáson, Agoston-utca 11 szám alatt

Harisnyakötést és fejelet legolcsóbban készít a „Tricotaj” Cluj, Str. Avram Jansen (Petőfi-u.) 27.

Keresek a belvárosban jobb szoba-konyhaslakást jól meg lesz fizetve. Cim a Fraternitas nyomdában, Str. B r n L. Pop 10.

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek [ögeknek hónapra], kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. — Dr. Mandel, Str. Rafiu (v. Kötő-u.) 3. — Telefon 881.

Egy gyógyszerári berendezés eladó. Cim a kiadóban.

BUNWALD

Cluj, Str. Vlahutaj (v. Kötő-u.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszolás és tükrőgyártás. Táblavég raktár és üvegcsiszolási vállalat. Hibás tükrök újrafoncsorozása 1007

Déni szücs Cluj

Str. Memorandului 3.

Legrégibb Legmegbízhatóbb Legmodernebb

Telefon 12-12.